

Handläggare
Anna Spetz
Utredningsenheten

Diarienummer
15KS/316

Kommunstyrelsen

Svar på motion (S) Inför avgiftsfritt internet i kommunens lokaler

Förslag till beslut

Motionen anses vara besvarad

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Sandro Wennberg m.fl. (S) har i en motion yrkat att Värmdö kommun inleder arbetet med att införa avgiftsfri internetuppkoppling i kommunens lokaler. I kommunens verksamhetslokaler erbjuds redan idag trådlöst internet i flertalet av de lokaler som föreslås i motionen då det fyller ett syfte för verksamheterna och därmed bedöms rymmas inom det kommunala uppdraget.

I Digital agenda 2020 anges tillgänglighet som ett av fem prioriterade målområden. Målet ska uppnås genom samverkan med kommersiella aktörer samt säkerställande av ändamålsenlig infrastruktur i kommunens lokaler vid ny- och ombyggnation. Motionen föreslås därför anses vara besvarat.

Bakgrund

Sandro Wennberg m.fl. (S) har i en motion, inlämnad den 25 mars 2015, föreslagit att Värmdö kommun inleder arbetet med att införa avgiftsfri internetuppkoppling i kommunens lokaler. Motionärerna föreslår att avgiftsfri trådlös internetuppkoppling i ett första steg erbjuds i följande av kommunens lokaler, lokaliserade i direkt anslutning till kommunens olika centrumdelar: Gustavsbergsteatern, Runda huset (biblioteket), Tornhuset, Porslinsfabriken, kommunhuset Skogsbo, Hemmestaskolan, Brunns skola och Djurö skola. Det framgår dock av bakgrundsbeskrivningen i motionen att det som åsyftas långsiktigt är så kallade surfzoner på allmänna platser i kommunens centrumdelar, som till exempel genomförts i Helsingborg, utöver att erbjuda trådlöst internet i kommunens verksamhetslokaler.

Ärendebeskrivning

Digital agenda

Kommunfullmäktige har antagit Digital agenda 2020 (KF 2016-05-25 § 115) med syfte att fastställa en kommunövergripande riktning för hur kommunen med hjälp av digitalisering ska möta medborgarnas behov bättre, annorlunda och med högre kvalitet. Den digitala agendan

Diarienummer
15KS/316

ska vara styrande vid beslut, prioriteringar och genomförande av aktiviteter för digitalisering fram till år 2020.

Agendan beskriver fem prioriterade målområden och strategier för att nå desamma. De fem målområdena är; behovsdriven utveckling, e-tjänster som skapar nytta, tillgänglighet, digital kompetens och intern effektivisering. Till varje målområde finns en handlingsplan med aktiviteter på kommunövergripande nivå och i detaljbudget redovisas respektive nämnds handlingsplan för att bidra till att nå uppsatta mål. I budget för 2017 finns medel avsatta under kommunstyrelsen för Digital agenda.

Under målområdet tillgänglighet finns bland annat ett mål om digital infrastruktur. Målet är väl utbyggd och fungerande digital infrastruktur i hela kommunen. För att nå målet ska kommunen samverka med kommersiella aktörer i enlighet med Stockholms regionala agenda samt säkerställa ändamålsenlig infrastruktur i kommunens lokaler vid ny- och ombyggnation.

Bredbandsutbyggnad

Värmdö kommuns bredbandsstrategi klargör kommunens viljeriktning avseende utvecklingen av en digital infrastruktur och antogs av fullmäktige den 25 maj 2016. Syftet med strategin är att på en övergripande nivå fastställa hur Värmdö kommun ska agera för att utveckla digital agenda. Bredbandsstrategin slår fast att tillgång till bredband, fiber för datakommunikation, är en strategisk utvecklingsfråga. Kommunens och statens mål är att 90 procent av hushållen och företagen ska ha tillgång till bredband med minst 100 megabit per sekund till år 2020. Till 2017 är målet att 40 procent av befolkningen ska ha tillgång till snabbt bredband.

För att underlätta för alla medborgare att få tillgång till snabb och säker IT-kommunikation medverkar kommunen bland annat i planering av bredbandsutbyggnad, bistår aktörer administrativt, samordnar lokalisering av master för att minska miljöpåverkan, ajourhåller fakta om utbyggnad samt medverkar till samförläggning och kanalisation vid ledningsdragningar.

Utgångspunkten är att bredbandsbehovet också fortsatt ska tillgodoses av kommersiella aktörer på marknadens villkor. Värmdö kommun ska hjälpa marknaden för att främja utvecklingen av elektronisk infrastruktur och bredband. Detta sker bland annat genom samverkan med kommersiella företag. År 2014 tecknade kommunen ett samverkansavtal med Telia kring utbyggnad av bredband i Värmdö kommun och sedan 1997 finns ett samverkansavtal med STOKAB.

Avgiftsfritt internet i kommunens lokaler

När det gäller avgiftsfri trådlös internetuppkoppling i kommunens lokaler finns detta i skolorna, kommunhuset och biblioteket (Runda huset). I Runda huset krävs inloggning med bibliotekskort, i Skogsbo fås inloggningsuppgifter genom kontaktcenter och i skolorna har alla elever inloggning och vid förfrågan även besökare. I Tornhuset finns wifi för de företagare som hyr en arbetsplats eller eget kontor. Porslinsfabriken saknar idag den infrastruktur som krävs för att kunna tillhandahålla trådlös internetanslutning. Däremot kommer det nya kultur- och upplevelsecentret Porslinsfabriken erbjuda trådlös internetuppkoppling för besökare.

Allmän surftrafik kan inte tillhandahållas genom kommunens nät eftersom det skulle innebära att all internettrafik då sker med Värmdö kommun som avsändare. Det går inte heller att säkra

Diarienummer
15KS/316

att privata enheter som ansluter till nätet inte sprider skadlig kod, vilket skulle kunna leda till stor skada för kommunens verksamhetsstöd eller att kommunens domän blockeras.

Rent praktiskt förutsätter därför allmänna surfzoner ett eget nät och en organisation för support och drift av detta. I kommunal regi skulle nätet vara supporterat enbart under arbetstid men inte kvällar och helger. Allmänna surfzoner bör därför troligen tillhandahållas genom avtal med en kommersiell operatör. Detta skulle då innebära en påtaglig driftskostnad för kommunen.

Den kommunala kompetensen och surfzoner

Flera kommuner i Sverige har påbörjat arbetet med att skapat surfzoner på allmänna platser, vilket har väckt debatt om detta ryms inom ramen för den kommunala kompetensen. Konkurrensverket har på eget initiativ granskat Helsingborgs stads tillhandahållande av wifi på allmän plats. Utredningen har avsett frågan om detta strider mot konfliktlösningsregeln i 3 kap. 27 § konkurrenslagen (2008:579), KL. Enligt nämnda paragraf får en kommun förbjudas att bedriva en viss säljverksamhet, som omfattas av 1 kap. 5 § första stycket, om denna verksamhet snedvrider, eller är ägnad att snedvrida förutsättningarna för en effektiv konkurrens på marknaden, eller hämmar, eller är ägnad att hämma förekomsten eller utvecklingen av sådan konkurrens. Sådan verksamhet får dock inte förbjudas om den är förenlig med lag, d.v.s. ryms inom den kommunala kompetensen.

Den kommunala kompetensen anger kommuners behörighet att befatta sig med olika slags angelägenheter. Den kommunala kompetensen fastställs i kommunallagen (1991:900), olika speciallagar samt de speciella undantagen för anknätningskompetens och tillfälligt överskott som är fastställda i praxis. Att som kommun tillhandahålla kostnadsfri trådlös internetanslutning på allmänna platser utgör en verksamhet som inte är kompetensenlig med stöd av någon specialreglering. Konkurrensverket bedömer det som tveksamt om verksamheten är av sådant allmänt intresse att den faller inom de allmänna kompetensreglerna i kommunallagen och den omfattas inte av något av de speciella undantagen. Konkurrensverket har således inte funnit något stöd för att wifi-verksamhet som tillhandahålls på allmän plats skulle vara förenligt med lag. Dock påpekas att i de situationer där kommuner erbjuder wifi för utförande av kommunala angelägenheter, såsom till exempel skolundervisning, agerar kommunen sannolikt inom ramen för den kommunala kompetensen.

Inom ramen för Konkurrensverkets granskning inhämtades synpunkter från berörda mobiloperatörer. Samtliga operatörer understryker att de är mycket oroad av denna utveckling. De har gjort stora investeringar i utbyggnaden av datanät med föresatsen att det är en tjänst som går att ta betalt för. Operatörerna menar att om kommuner erbjuder gratis wifi, minskar deras trafik och därmed intäkter, vilket minskar deras incitament att investera i och utveckla sina tjänster.

Konkurrensverket jämförde den datamängd som gick genom Helsingborgs stads wifi-nät med datamängden i operatörernas 3G/4G-nät. Det konstaterades att för närvarande var utnyttjandet av stadens nät mycket begränsat. Konkurrensverket gör den sammantagna bedömningen att de konkurrenssnedvridande eller konkurrenshämmande effekterna av kommunens marknadspåverkan i nuläget inte har uppnått sådan betydelse som krävs för ingripande enligt 3 kap. 27 § KL. Dock framhåller Konkurrensverket att en förnyad utredning kan komma att företas om wifi-tjänsten byggs ut eller om trafikmängderna ökar väsentligt. Vidare påpekas att

Diarienummer
15KS/316

detta enbart gäller en granskning av Helsingborgs stad och därmed har ingen hänsyn tagits till den sammantagna effekten av likartat beteende inom ett flertal kommuner.

Bedömning

Motionens yrkande handlar om att införa avgiftsfritt internet i kommunens lokaler och förslag lämnas på ett antal verksamhetslokaler där detta bör erbjudas i ett första steg. Dock framgår det av bakgrundsbeskrivningen att det som åsyftas långsiktigt är så kallade surfzoner på allmänna platser, som till exempel genomförts i Helsingborg. Att erbjuda trådlöst internet i kommunens verksamhetslokaler är något annat mot att bygga upp infrastruktur för surfzoner på allmänna platser i kommunens centrumdelar.

I likhet med Konkurrensverkets bedömning anses erbjudande av gratis trådlöst internet på allmänna platser inte ingå i den kommunala kompetensen och således inte vara en fråga som bör prioriteras. Även om ett begränsat antal surfzoner i Helsingborgs stad inte bedöms strida mot 3 kap. 27 § KL, visar de kommersiella aktörernas yttranden att det utgör en risk för deras fortsatta vilja att bygga ut tekniken. Dessutom skulle förslaget innebära stora investerings- och driftskostnader som inte bedöms vara motiverade utifrån att många redan idag har tillgång till internet överallt via mobiler och surfplattor. Kommunen har ett väl utbyggt 4G-nät som skett genom marknadskrafter. Motionens långsiktiga vilja om surfzoner på allmänna platser avstyrks därför.

I kommunens verksamhetslokaler erbjuds redan idag trådlöst internet i de flesta av de verksamhetslokaler som föreslås i motionen då det fyller ett syfte för verksamheterna och därmed bedöms rymmas inom det kommunala uppdraget. Vidare anges tillgänglighet som ett av fem prioriterade målområden i Digital agenda 2020. Målet ska uppnås genom samverkan med kommersiella aktörer samt att säkerställa ändamålsenlig infrastruktur i kommunens lokaler vid ny- och ombyggnation. Motionens yrkande om att inleda arbetet med att införa avgiftsfri internetuppkoppling i kommunens lokaler föreslås därför anses vara besvarat.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet får inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Beslutet får inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet får inga direkta konsekvenser för medborgarna.

Konsekvenser för barn

Beslutet får inga direkta konsekvenser för barn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och utredningsavdelningen i samverkan med avdelningen för digital utveckling.

Diarienummer
15KS/316

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Motion (S) Inför avgiftsfritt internet i kommunens lokaler	Bilaggs
2	Protokoll KF 2015-03-25 § 61	Bilaggs
3	Konkurrensverkets beslut angående trådlös internetanslutning Helsingborgs stad dnr: 706/2014	Bilaggs
4	Bredbandstrategi 2016	Bilaggs
5	Digital agenda 2020	Bilaggs

Camilla Broo
Kommundirektör

Frida Nilsson
Sektorchef administration